

برخلاف وعده‌های مدیران پس از گرانی خودرو تولید افزایش پیدا نکرده است

گل خودروسازها پوچ درآمد

۲۶ آبان ماه خبری مبنی بر افزایش ۳۰ درصدی قیمت کارخانه‌ای خودروهای سسایپا و ایران خودرو منتشر شد. روز بعد از آن، دو خودروساز فهرست جدید قیمت محصولات خود را با افزایش ۳۰ تا ۳۵ درصدی منتشر کردند. یکی از استدلال‌های اصلی برای تعدیل قیمت خودروهای تولید داخل، تاخیر ۱۸ ماهه در صدور مجوز افزایش قیمت و همچنین مهم‌تر از آن، زبان خالص وزیان‌ناشته عجیب و غریب خودروسازان بود. بررسی‌ها نشان می‌دهد با صدور مجوز افزایش قیمت، شکاف بین قیمت بازار و کارخانه با در نظر گرفتن قیمت کارخانه در اواسط آبان - تا قبل از افزایش قیمت کارخانه - بسیار کمتر شده و حداکثر بین ۱۰ تا ۱۵ درصد در کل خودروها و زیر ۱۰ درصد در برخی خودروهاست. اما مقایسه قیمت‌های فعلی کارخانه و بازار در دو خودروساز نیز نشان می‌دهد در حال حاضر شکاف قیمت در محصولات گروه سایپا ۱۸ درصد و در محصولات گروه ایران خودرو ۲۱ درصد است. گرچه قیمت‌های بازار و شکاف ناشی از آن نمی‌تواند مبنای دقیقی برای ارزیابی سود وزیان خودروسازان باشد، اما به نظر می‌رسد با افزایش قیمت‌ها، تولیدات خودرو و سوزان نیز روند افزایشی به خود بگیرد، موضوعی که مدیرعامل ایران خودرو از آن به عنوان جهش تولید خودرو در آذرماه نام برده بود، اما حالا این ادعا با داده‌های گزارش ماهانه خودروسازان تطابق ندارد. پرواضح است تعدیل ۳۰ تا ۳۵ درصدی قیمت‌ها تاثیر قابل توجهی در کاهش زیان خودروسازان و کاهش مشکل تامین نقدینگی آنها خواهد داشت اما به نظر می‌رسد زیان پیشین خودروسازان، حجم بالای تسهیلات بانکی و بدهی انباشته‌شده خودروسازان به قطعه‌سازان دولتی گرفته است که حداقل در کوتاه مدت امکان افزایش تولید را از خودروسازان دولتی گرفته است. شاید موضوعات فنی، یعنی حداقل زمان لازم برای طی شدن فرایند آماده‌سازی قطعه و ورود آن به خط تولید خودروسازان نیز از عوامل دیگری باشد که باعث شده هنوز نتوان آثار افزایش تولید در خودرو را مشاهده کرد.

نمای تولید خودروسازان دولتی در ۹ ماهه

نگاهی به گزارش ماهانه دو خودروساز دولتی نشان می‌دهد مجموع تولید ایران خودرو و سایپا در ۹ ماهه نخست اسامال حدود ۷۴۷ هزار و ۱۲ دستگاه بوده که از این تعداد، ۳۷۱ هزار و ۳۹۷ دستگاه مربوط به گروه سایپا (شامل شرکت سایپا + پارس خودرو + زامیاد + سایپادیزل) بوده و ۳۷۵ هزار و ۶۱۵ دستگاه نیز مربوط به گروه سایپاست. طبق داده‌های گزارش ماهانه دو خودروساز، تولید ۷۴۷ هزار و ۱۲ دستگاه در ۹ ماهه اسامال در حالی است که این تعداد در ۹ ماهه سال گذشته ۷۵۵ هزار ۱۸۴ دستگاه و در هفت ماهه نخست سال ۱۴۰۱ حدود ۷۳۳ هزار و ۶۹۲ دستگاه بوده است. براین اساس، تولید اسامال دو خودروساز نسبت به مدت مشابه سال گذشته کاهش ۸۲۰۰ دستگاهی یا ۱/۱ درصدی داشته است.

رشد تولید در سایپا، افت در ایران خودرو

طبق داده‌های گزارش ماهانه دو خودروسازان تولید ایران خودرو در ۹ ماهه اسامال ۳۷۵ هزار و ۶۱۵ دستگاه بوده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته کاهش نزدیک به ۲۱ هزار دستگاهی (۵/۲ درصد کاهش) داشته است. همچنین تولید اسامال این خودروساز نسبت به تولید ۹ ماهه سال ۱۴۰۱ نیز کاهش ۱۰/۲ هزار دستگاهی را نشان می‌دهد. وضعیت تولید در گروه سایپا کمی متفاوت‌تر از گروه ایران خودرو است. به گفته این خودروساز در ۹ ماهه اسامال تعداد ۳۷۱ هزار و ۳۹۷ دستگاه در شرکت‌های سایپا (شرکت اصلی)، پارس خودرو، زامیاد و سایپا دیزل تولید شده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته رشد ۳/۵ درصدی (۱۲ هزار و ۵۶۳ دستگاه) داشته و از تولید ۹ ماهه سال ۱۴۰۱ حدود ۲۳/۵ هزار دستگاه (۶/۸ درصد) بیشتر است.

وعده جهش تولید مدیرعامل ایران خودرو توخالی بود؟

انتظار افزایش تولید خودروسازان آن هم یک ماه پس از افزایش نرخ‌های فروش، شاید تصور بسیار خوشبینانه و حتی دور از واقعیت باشد. این موضوع به‌ویژه با مشاهده زیان‌دهی خودروسازان و بدهکاری آن‌ها به نظام بانکی و قطعه‌سازان تردیدها در مورد اثر افزایش نرخ‌ها روی افزایش تولید را دوچندان می‌کند. اما آذر ۱۴۰۳ بود که علیمردان عظیمی، مدیرعامل گروه خودروسازی ایران خودرو در یک نشست خبری از کسب درآمد سه هزار میلیارد تومانی طی ۲۰ روز آینده خبر داد. عظیمی در این رابطه گفت: «ما برآورد کردیم تا ۲۰ روز آینده تقریباً سه هزار میلیارد تومان از محل این افزایش قیمت خودروها درآمده خواهیم داشت. همچنین با یک بانک برای دریافت دو هزار میلیارد تومان، صحبت کرده‌ایم که به این ترتیب در مجموع پنج هزار میلیارد تومان کسب می‌کنیم.» مدیرعامل ایران خودرو ادامه داد: «ما مقصد داریم این پنج هزار میلیارد تومان را خارج از چیزی که در تعهداتمان برای تولید عادی بوده، فقط به سبب قطعه‌سازی ببریم و حتی یک ریال آن را وارد مجموعه ایران خودرو نکنیم تا بتوانیم طی این یک ماه آینده، جهش تولید را رقم بزنیم.» وعده مدیرعامل گروه خودروسازی ایران خودرو در حالی است که آن‌طور که داده‌های ماهانه نشان می‌دهد: تولید این گروه از ۴۶ هزار دستگاه در اردیبهشت، ۵۱ هزار دستگاه در خرداد، ۴۵ هزار دستگاه در تیرماه، ۵۰۴۱،۳۵ و ۴۲ هزار دستگاه در ماه‌های مرداد تا آبان، به ۳۸ هزار و ۸۴۵ دستگاه در آذرماه رسیده که پس از فروردین و مردادماه، کمترین تولید در سال‌های ۱۴۰۲، ۱۴۰۳ و ۱۴۰۱ است. طبق این آمار، هر تولید ۳۸ هزار و ۸۴۵ دستگاه در آذرماه در حالی رقم خورده که این تعداد در آذرماه سال گذشته ۵۰ و ۶۰ هزار دستگاه بوده است که به ترتیب ۱۱/۳ هزار و ۲/۲ هزار دستگاه کاهش نشان می‌دهد.

سلسله یادداشت‌ها پیرامون هدفمندسازی یارانه‌ها (یادداشت سوم)

سناریوهای پیش روی طرح هدفمندسازی

ایران برای رسیدن به رشد اقتصادی بالا نیازمند تحول در بخش‌های تولیدی و زیرساختی است. سرمایه‌گذاری در تولید و صنعت به‌ویژه در بخش خصوصی، می‌تواند عامل مؤثری در رشد اقتصادی پایدار باشد. بدون اصلاح نظام یارانه‌ها، دولت ممکن است نتواند منابع کافی برای این سرمایه‌گذاری‌ها تامین کند. براساس مطالب فوق، هدفمندسازی یارانه‌ها به عنوان یک سیاست ضروری و لازم‌الاجرا جهت تحقق رشد اقتصادی ۸ درصد باید در دستورکار تصمیم‌گیران اقتصادی قرار داشته باشد.

سناریوهای پیش روی طرح

در حال حاضر، طرح هدفمندسازی یارانه‌ها با چالش‌های زیادی روبه‌رو است و سناریوهای مختلفی برای آینده آن وجود دارد. انتخاب این بین سناریو‌ها به میزان قابل توجهی به شرایط اقتصادی، سیاسی و اجتماعی کشور در زمان حال و به برآوردی که از وضعیت آینده آن وجود دارد، بستگی دارد. در ادامه سناریوهای موجود معرفی و مورد ارزیابی و امکان‌سنجی قرار می‌گیرد.

سناریوی ۱: ادامه طرح با روش فعلی

در این سناریو، دولت به ادامه اجرای طرح با شیوه‌های فعلی یارانه‌ها و پرداخت نقدی ادامه می‌دهد. این گزینه معمولاً در شرایطی انتخاب می‌شود که دولت به دنبال حفظ ثبات اجتماعی است. اما این رویکرد در بلندمدت می‌تواند مشکلات اقتصادی و تورمی را تشدید کند و اثری بر بهبود وضعیت اقتصادی کشور نداشته باشد. لذا معایب این سناریو ادامه فشار تورمی، عدم بهبود ساختار اقتصادی کشور و استمرار مشکلات در تخصیص منابع به بخش‌های تولیدی و زیرساخت‌هاست که به نوبه خود رشد اقتصادی آینده را نیز با محدودیت‌های جدی مواجه می‌کند.

سناریوی ۲: توقف و خاتمه طرح

این سناریو به معنای خاتمه دادن به اجرای طرح به دلیل مشکلات اقتصادی، ضعف در هدف‌گیری گروه‌های نیازمند و فشار مالی است. انتخاب این سناریو می‌تواند منجر به کاهش کسری بودجه و مدیریت بهتر منابع شود، اما بدون

جایگزینی مناسب برای حمایت از اقشار کم‌درآمد، احتمالاً نارضایتی اجتماعی و اقتصادی افزایش می‌یابد. علاوه بر این، توقف این طرح با توجه به نکاتی که در زمینه ضرورت هدفمندسازی یارانه‌ها جهت دستیابی به رشد و ثبات اقتصادی مطرح شد، نوعی چشم‌پوشی از پیشرفت اقتصادی کشور است.

سناریوی ۳: اصلاح شیوه اجرایی طرح

یکی از سناریوهای محتمل، اصلاح ساختاری طرح است. این اصلاحات می‌تواند شامل بازنگری در میزان و شیوه تخصیص منابع، بهبود هدف‌گذاری گروه‌های دریافت‌کننده، کاهش تدریجی یارانه‌های نقدی و افزایش توجه به بخش تولید و زیرساخت‌ها باشد. مزایای این سناریو، تحقق اهداف توسعه‌ای بلندمدت، بهبود عدالت توزیعی و کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی است. اما از طرف دیگر اجرای این سناریو نیازمند هم‌راست‌سازی افکار عمومی و مدیریت چالش‌های ناشی از حذف یارانه‌گیران است. همچنین هزینه‌های این طرح در کوتاه‌مدت و منافع آن در صورت اجرای صحیح در بلندمدت حاصل می‌شود و این امر انتخاب سناریوی حاضر را از لحاظ سیاسی دشوار می‌سازد.

سناریوی ۴: انتقال به یارانه‌های غیرنقدی

در این سناریو، یارانه‌ها به جای پرداخت نقدی، به صورت خدمات غیرنقدی (مثل کالای الکترونیکی برای خرید اقلام ضروری، خدمات درمانی آموزشی، مسکن وغیره) به مردم ارائه می‌شود. این رویکرد می‌تواند ضمن کاهش آثار تورمی، به افزایش کارایی و عدالت در توزیع منابع کمک کند. اما این طرح نیازمند توسعه زیرساخت‌های اجرایی و درگیر شدن با پیچیدگی سیستم‌های نظارتی است. علاوه بر این، عنصر تولید و حمایت از بنگاه‌های تولیدی، به شدت تضعیف می‌شود و این امر منجر به تضعیف بیشتر بنیه تولیدی کشور خواهد شد.

سناریوی ۵: تغییر شیوه اجرا و کاربست سیاست‌های اقتصادی مکمل

در این سناریو، دولت تلاش می‌کند تا طرح هدفمندسازی یارانه‌ها را در وهله

اول، به صورت غیرنقدی (کالایی و خدماتی) اجرایی کند و در ادامه این طرح را با اصلاحات اقتصادی مکمل (مانند بهبود نظام مالیاتی و سیاست‌های فناوری برای ارتقای سطح تولید) همراه سازد. مزایای جدید ناشی از بهبود نظام مالیاتی می‌تواند جایگزین منابع نفتی برای تامین هزینه‌ها و برنامه‌های حمایتی شوند و حذف دهک‌های پردرآمد نیز به کاهش حجم این هزینه‌ها کمک خواهد کرد. علاوه بر این چون در سناریوی مذکور به صورت هم‌زمان به بخش تولید و مصرف توجه می‌شود، می‌تواند رضایت اجتماعی رایج نسبت بهتری فراهم کند. نکته مهم این است که اجرای این سناریو نیازمند اصلاحات ساختاری عمیق در اقتصاد کشور و هماهنگی بین دستگاهی است.

جمع‌بندی

با توجه به شرایط اقتصادی کنونی ایران و چشم‌انداز اقتصادی آن، به نظر می‌رسد سناریوی تغییر شیوه اجرا و کاربست سیاست‌های اقتصادی مکمل (سناریوی ۵)، بهترین انتخاب از لحاظ اجرایی از بین سناریوهای موجود است؛ هرچند دستیابی به موفقیت در آن نیازمند گذر زمان است. دولت در وضعیت کنونی با فشار مالی و کسری بودجه روبه‌رو است اما به جهت مسائل اجتماعی، نمی‌تواند به طور کامل از پرداخت یارانه‌ها نیز دست بکشد. لذا اصلاحات تدریجی، مانند هدفمندتر کردن پرداخت‌ها، کاهش یارانه‌های نقدی و افزایش توجه به حمایت‌های غیرنقدی (کالای الکترونیکی یا خدمات بهداشتی و آموزشی) می‌تواند در شرایط فعلی یک گام رو به جلو در اجرای طرح هدفمندسازی یارانه‌ها باشد. شرایط کنونی اقتصاد ایران، شامل تورم بالا، کسری بودجه، تحریم‌ها و عدم شفافیت در مدیریت منابع، موانع جدی برای اجرای اصلاحات ریشه‌ای و انتخاب گزینه‌هایی همانند سناریوی ۲ است. با این حال، برنامه‌های تدریجی و مرحله‌ای در برخی حوزه‌ها، مانند هدف‌گذاری دقیق و اصلاح نظام حمایتی و بازنگری در شیوه آن امکان‌پذیر است. ذکر این نکته ضروری است که پیش‌نیاز اصلی، وجود اراده سیاسی قوی و هماهنگی میان دستگاه‌های اجرایی برای اصلاح طرح هدفمندسازی یارانه‌هاست. بدون دولت کارآمد و قوی، بهترین سناریو‌ها در مقام اجرا با شکست مواجه خواهند شد.

در دست پیگیری را تسهیلات بانکی عنوان کرد و گفت: «جلساتی با رئیس کل بانک مرکزی و کمیسیون عمران مجلس برگزار کرده‌ام تا مشکلات مربوط به تسهیلات، مبلغ و نحوه واگذاری آن‌ها حل شود.»

چرا جوانان ایرانی نقش کمرنگی در توسعه اقتصادی دارند؟

مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی با عنوان «مطالعه و بررسی وضعیت استقلال‌یافتگی جوانان» به بررسی دلایل نقش آفرینی کمرنگ جوانان ایرانی در برخی ابعاد مهم پیشرفت کشور، معرفی می‌شود. بررسی عوامل مهم وقوع این مسئله نشان می‌دهد برنامه‌ریزی نظام آموزش عمومی و عالی عموماً بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان و دانشجویان تأکید دارند و ابعاد مرتبط با استقلال‌یافتگی همچون مهارت‌مندی شغلی در برنامه‌های تحصیلی کمتر دیده می‌شود. همچنین به سبب طولانی بودن و انعطاف پایین برنامه‌ریزی تحصیلی آموزش عالی (به‌طور خاص دوره کارشناسی)، جوانان دانشجویان امکان اشتغال پایدار در کنار تحصیلات عالی را ندارند. مشارکت اقتصادی پایین جوانان، دوره طولانی برای یافتن شغل، پایداری شغلی در شتاب بالا و نرخ بالای بیکاری نیز استقلال‌یافتگی آن‌ها را با تأخیر مواجه می‌کند. تأکید نهاد خانواده بر موفقیت تحصیلی و توجه کمتر به مهارت‌مندی فرزندان، تعریف سن قراردادی ۱۸ سال در نظام حقوقی و قانونی، تناسب حداقلی محتوای دوره‌سازی با برنامه‌ها و نیازهای آتی مردان جوان و همچنین تأثیرات فردگرایی بر برخی ابعاد نظام انگیزشی و نگرشی افراد از جمله عوامل مهم تأخیر در استقلال‌یافتگی جوانان به شمار می‌رود.»

سفته‌بازی کار دست صراف‌های ارز دیجیتال داد

به گزارش «فرهیختگان» به طبق اطلاعاتی منتشرشده از سوی صرافی‌های رمزارزی، روز پنجشنبه بانک مرکزی ایران برای دومین بار، درگاه‌های پرداخت ریالی صرافی‌های ارز دیجیتال را مسدود کرده است. براساس شنیده‌ها، دلیل اقدام اخیر بانک مرکزی، فعالیت سفته‌بازی صراف‌های هادر بازار تری بوده است. گفته می‌شود این تخلفات که از طریق ایجاد زیرساخت غیرقانونی تسویه‌آنی و خارج از چهارچوب نظام پولی و بانکی توسط شرکت‌های پرداخت‌یار انجام‌شده، علاوه بر اینکه به نفعی پولشویی محسوب شده، عملیات سفته‌بازی برخی صراف‌ها را پوشش می‌دهد. همچنین ظاهر آبان مرکز و نهادهای نظارتی در ماه‌های گذشته نسبت به تخلفات شرکت‌های پرداخت‌یار در ایجاد سیستم تسویه‌آنی در معاملات متعدد هشدار داده بودند اما آن‌ها این هشدار را جدی نگرفته و به تخلفات خود ادامه داده‌اند.

وعده وزیر برای تسریع در خانه‌دار شدن مردم با مدل‌های جدید

وزیر راه و شهرسازی با وعده تسریع در خانه‌دار شدن مردم با استفاده از مدل‌های

مدیر مسئول:

- محمدامین ایمانجان
- فانم مقام مدیرمسئول:
- مسعود فروغی

سردبیر:

محمد ذمیرزاده

تلفن و فکس:

۰۲۱) ۶۲۹۹۹۴۹۵

کدپستی:

۱۱۳۵۶۳۳۸۱۶

چاپ:

چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی

نشانی:

خیابان حافظ، پایین‌تر از جمهوری

رویه‌روی ساختمان بورس

ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم